

BIJLAGE

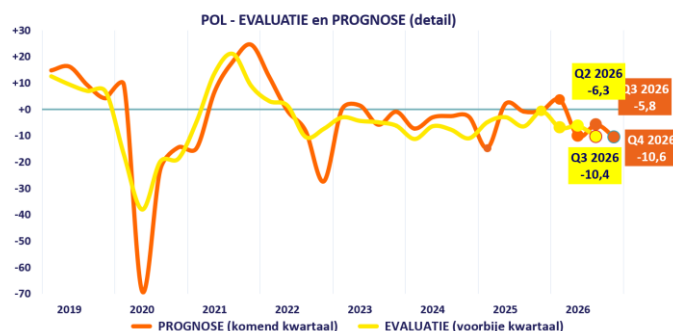
Polsslag Ondernemend Limburg Algemene analyse - oktober 2026

POL daalt verder naar -10,5

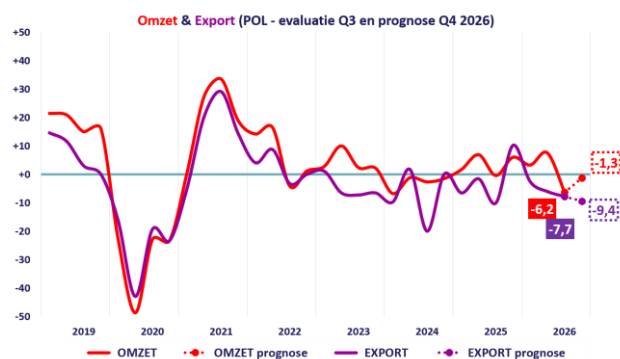
Het algemene POL-cijfer gaat van -6,1 in juli naar -10,5 in oktober. Daarmee verdwijnt de beperkte verbetering van het voorjaar volledig. Met uitzondering van de licht positieve POL-score van +1,4 in januari 2026, kent de POL nu al meer dan 4 volle jaren - sinds juli 2022 - negatieve cijfers.

Het algemene POL-sentiment wordt zoals steeds gevormd door een combinatie van de evaluatie van het afgelopen kwartaal en de verwachtingen voor het komende kwartaal van de Limburgse ondernemers.

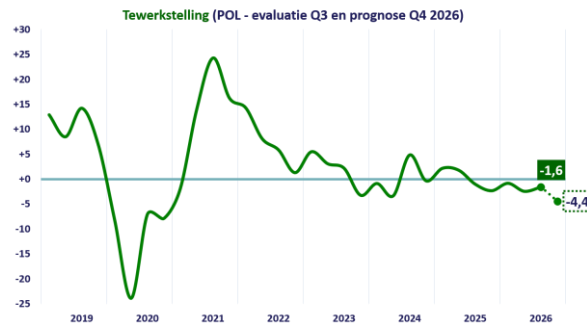
Evaluatie tweede kwartaal: -10,4

Met een score van -10,4 beoordelen Limburgse ondernemers het derde kwartaal aanzienlijk negatiever dan het tweede kwartaal (-6,3). Het resultaat ligt bovendien duidelijk onder de -5,8 die drie maanden geleden voor het derde kwartaal werd verwacht.

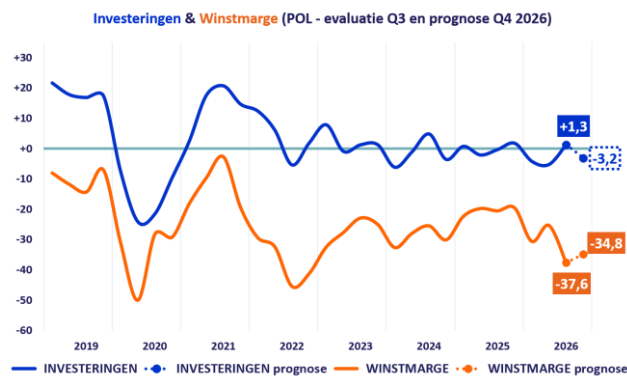

De terugval wordt vooral veroorzaakt door de **sterke verslechtering van omzet** (van +7,6 naar -6,2) en **winstmarges** (van -25,4 naar -37,6). De export gaat van -6,0 naar -7,7. De tewerkstelling verbetert licht van -2,5 naar -1,6. Klein lichtpunt in het voorbijge kwartaal is de evolutie van de investeringen: de indicator gaat van -5,3 naar +1,3 en komt daarmee voor het eerst sinds langere tijd opnieuw boven nul.

Vooruitzichten derde kwartaal: -10,6

Voor de komende drie maanden verwachten de ondernemers met een POL-score van **-10,6** geen echte kentering. Alle indicatoren zijn negatief: de omzetverwachting stijgt ten opzichte van Q3 weliswaar naar -1,3, maar export (-9,4), tewerkstelling (-4,4) en investeringen (-3,2) zijn dalend. De **winstmarges** blijven op -34,8 zwaar negatief.

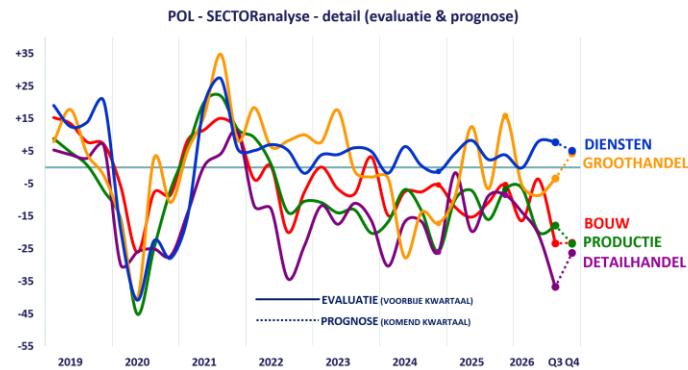
SECTORANALYSE

▪ **DIENSTEN van +4,4 naar +6,4: blijft het best standhouden**

De dienstensector blijft de sterkste presteerder binnen de Limburgse economie. De evaluatie van het derde kwartaal wordt gedragen door sterke cijfers voor omzet (+19,2), tewerkstelling (+10,2) en investeringen (+22,0). De export blijft stabiel op 0.

Ook voor het vierde kwartaal rekt de sector op verdere omzetgroei (+20,5), een positieve tewerkstelling (+10,3) en investeringsverwachting (+11,1). Alleen de winstmarge is in beide kwartalen negatief (respectievelijk -12,7 en -16,2).

Samengevat blijft de dienstensector de belangrijkste positieve kracht binnen de Limburgse economie. Vooral omzet, tewerkstelling en investeringen ondersteunen het vertrouwen.

■ GROOTHANDEL van -3,7 naar +0,4: voorzichtig herstel zet door

De groothandel maakt opnieuw een positieve beweging en belandt in globaal groene cijfers. Vooral de omzet (+13,8) en tewerkstelling (+6,9) evolueerden positief in het voorbije kwartaal. De export landde op een nulscore. De investeringen zijn evenwel nog negatief (-6,9), terwijl de winstmarge met -31,0 duidelijk onder druk blijft.

Voor het vierde kwartaal wordt het beeld nog wat gunstiger, gedragen door positieve verwachtingen voor omzet (+17,2), export (+11,1), tewerkstelling (+13,8) en investeringen (+3,4). De winstmarge blijft wel negatief (-24,1).

Samengevat toont de groothandel voor het tweede kwartaal op rij tekenen van herstel. De omzet- en tewerkstellingsverwachtingen zijn positief, al blijft de rendabiliteit een aandachtspunt.

■ PRODUCTIE van -14,7 naar -20,6: verdere verdieping van de malaise

De productiesector krijgt opnieuw een zware terugval te verwerken. Geen enkele belangrijke indicator staat positief. Vooral de winstmarge (-46,4), investeringen (-14,5), tewerkstelling (-13,0), omzet (-11,6) en export (-9,5) gaan zwaar negatief in het derde kwartaal.

De vooruitzichten voor het vierde kwartaal zijn nog somberder, met een verdere druk op tewerkstelling (-21,7), export (-19,0), omzet (-18,2), en investeringen (-12,3). De winstmarge blijft met -47,8 bijzonder zwak.

Samengevat blijft de productiesector zwaar onder druk staan. Zowel de huidige cijfers als de vooruitzichten wijzen op een aanhoudend zwak ondernemersklimaat.

STIJGING/verbetering		DALING/verslechtering											
TOTAAL		BOUW		PRODUCTIE		DETAIL HANDEL		GROOTHANDEL		DIENSTEN		SECTOR	
jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026		
-6,1	-10,5	-9,3	-23,2	-14,7	-20,6	-20,8	-31,5	-3,7	+0,4	+4,4	+6,4	POL	
Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	EVALUATIE	
-6,3	-10,4	-3,6	-23,3	-19,8	-17,8	-20,7	-36,7	-8,7	-3,4	+8,0	+7,7	POL - voorbije 3 maanden	
+7,6	-6,2	+8,8	-22,4	-12,5	-11,6	-10,8	-66,7	-3,1	+13,8	+27,4	+19,2	OMZET	
-6,0	-7,7	-9,1	-18,2	-18,9	-9,5	-25,0	-14,3	+9,5	+0,0	+17,4	+0,0	EXPORT	
-2,5	-1,6	+8,9	-11,9	-25,0	-8,7	-8,1	-13,9	+0,0	+6,9	+4,9	+10,2	TEWERKSTELLING	
-5,3	+1,3	-3,6	-1,5	-5,4	-13,0	-18,9	-27,8	-3,1	-6,9	-7,8	+22,0	INVESTERINGEN	
-25,4	-37,6	-23,2	-62,7	-37,5	-46,4	-40,5	-61,1	-46,9	-31,0	+0,8	-12,7	WINSTMARGE	
Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	PROGNOSE	
-5,8	-10,6	-14,9	-23,1	-9,6	-23,4	-20,8	-26,3	+1,3	+4,3	+0,8	+5,1	POL - komende 3 maanden	
+5,0	-1,3	-14,3	-18,2	-1,8	-18,8	-10,8	-22,2	+25,0	+17,2	+19,2	+20,5	OMZET	
+0,9	-9,4	-30,0	-19,0	+5,7	-14,3	-28,6	-28,6	+9,5	+11,1	+4,2	+0,0	EXPORT	
-1,4	-4,4	+0,0	-12,3	-17,9	-21,7	-10,8	-19,4	+6,3	+13,8	+8,1	+10,3	TEWERKSTELLING	
-8,9	-3,2	+7,1	-12,3	-17,9	-14,5	-18,9	-16,7	-3,1	+3,4	-11,1	+11,1	INVESTERINGEN	
-24,6	-34,8	-37,5	-53,8	-16,1	-47,8	-35,1	-44,4	-31,3	-24,1	-16,2	-16,2	WINSTMARGE	

■ BOUW van -9,3 naar -23,2: forse nieuwe terugval

De bouwsector kreeg in het derde kwartaal een bijzonder zware terugval te verwerken. Vooral de omzet (-22,4), export (-18,2) en tewerkstelling (-11,9) stonden onder druk. De investeringsindicator was met -1,5 nagenoeg stabiel, maar de winstmarge vormt een bijzonder groot probleem met een score van -62,7.

Voor het vierde kwartaal blijft het algemene sentiment nagenoeg even negatief. De omzet (-18,2), export (-19,0), tewerkstelling (-12,3) en winstmarge (-53,8) blijven zwaar negatief. De investeringsverwachting draait eveneens negatief (-12,3).

Samengevat kent de bouwsector een forse verslechtering en blijven de vooruitzichten voor het einde van het jaar bijzonder moeilijk.

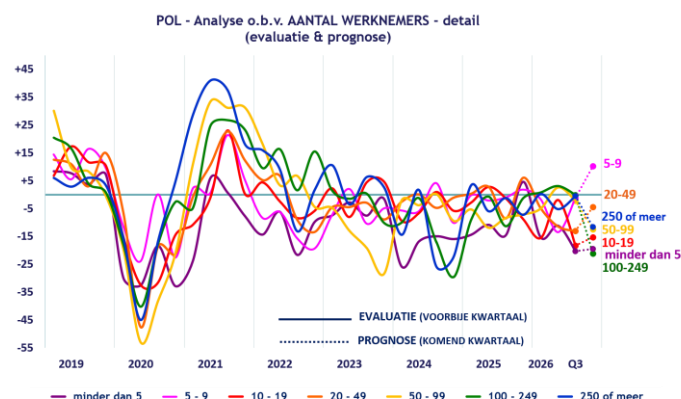
▪ **DETAILHANDEL van -20,8 naar -31,5: zwakste sector zakt verder weg**

De detailhandel blijft de zwakste schakel van de Limburgse economie. Vooral de omzetontwikkeling is bijzonder zwak (-66,7). Ook de winstmarge (-61,1), investeringen (-27,8), export (-14,3) en tewerkstelling (-13,9) staan in het rood.

Voor het vierde kwartaal blijven de indicatoren diep negatief: omzet (-22,2), export (-28,6), tewerkstelling (-19,4), investeringen (-16,7) en winstmarge (-44,4).

Samengevat slaagt de detailhandel er niet in om uit het dal te klimmen. Zwakke marges, terughoudende consumentenbestedingen en beperkte investeringsruimte blijven zwaar wegen op het ondernemersvertrouwen.

ANALYSE op basis van de BEDRIJFSGROOTTE

De terugval in het ondernemersvertrouwen raakt ondernemingen van alle omvang, al verschilt het beeld naargelang de bedrijfsgrootte.

▪ **KLEINE BEDRIJVEN (<20 werknemers): kwetsbaar vertrouwen, met één positieve uitzondering**

Bij de ondernemingen met minder dan 20 werknemers blijft het vertrouwen bijzonder kwetsbaar. De POL-score voor de kleinste bedrijven (<5 wn) gaat van -13,5 in juli naar -19,9 in oktober, terwijl de groep van 10 tot 19 werknemers van -2,5 naar -16,8 duidelijk in het rood gaat. Negatieve en dalende cijfers voor zowat elke POL-indicator zijn debet aan deze scores.

De groep van 5 tot 9 werknemers vormt een opvallende uitzondering met een stijging van -7,8 in juli naar positieve score van +4,5 in oktober. Deze stijging komt door de optimistische blik naar het vierde kwartaal (+10,2), gedragen door gunstige verwachtingen voor onder meer tewerkstelling, investeringen en export.

▪ **MIDDELGROTE BEDRIJVEN (20-49 werknemers): lichte verbetering, maar nog geen herstel**

De groep van 20 tot 49 werknemers gaat er licht op vooruit (van -12,1 naar -8,8), maar ook hier blijft het ondernemersvertrouwen negatief. De vooruitzichten voor het vierde kwartaal (-4,4) zijn wel duidelijk optimistischer dan de evaluatie van het derde kwartaal (-13,1). **Van een echt herstel is evenwel nog geen sprake.**

▪ **GROTE BEDRIJVEN (>50 werknemers): van economische trekkers naar negatieve vooruitzichten**

Bij de ondernemingen vanaf 50 werknemers is de terugval opvallend omdat deze bedrijven in juli nog tot trekkers van het ondernemersvertrouwen behoorden. De POL-scores voor oktober belanden voor alle drie grotere klassen onder nul: -7,3 bij 50–99 werknemers, -10,6 bij 100–249 werknemers en -6,0 bij de grootste ondernemingen. **Vooral de vooruitzichten voor het vierde kwartaal zijn zorgwekkend:** de groep 100-249 werknemers zakt naar -21,1, terwijl ook de bedrijven met 50–99 werknemers (-12,4) en meer dan 250 werknemers (-11,6) somber vooruitkijken. Opvallend is dat vooral de omzet- en exportverwachtingen bij de bedrijven van 100 tot 249 werknemers sterk verslechteren, terwijl bij de grootste ondernemingen de tewerkstellingsverwachting bijzonder negatief wordt. Lichtpunt: in elke klasse zien we voor het komende kwartaal wel nog een positieve investeringsprognose.

STUJING/verbetering		DALING/verslechtering																	
TOTAAL		minder dan 5		5 - 9		10 - 19		20 - 49		50 - 99		100 - 249		meer dan 250		AANTAL WERKNEMERS			
jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	jul 2026	okt 2026	POL			
-6,1	-10,5	-13,5	-19,9	-7,8	+4,5	-2,5	-16,8	-12,1	-8,8	+1,4	-7,3	+7,4	-10,6	-4,4	-6,0				
Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q2 2026	Q3 2026			EVALUATIE	
-6,3	-10,4	-11,1	-20,3	-13,5	-1,3	-1,9	-18,3	-11,5	-13,1	+2,6	-2,2	+3,1	-0,1	-5,2	-0,5			POL - voorbije 3 maanden	
+7,6	-6,2	-5,3	-24,7	+2,5	+0,0	+17,1	-17,0	+6,7	-2,8	+14,3	+7,4	+17,4	+22,2	+20,0	+2,5			OMZET	
-6,0	-7,7	+7,1	-18,8	-50,0	+0,0	-15,4	-21,4	-18,5	-11,1	+10,0	+0,0	+6,7	+10,5	-4,8	-7,4			EXPORT	
-2,5	-1,6	-9,6	-6,6	+5,0	-3,2	+8,6	+6,4	+15,9	-5,6	+14,3	+22,2	+13,0	-3,7	-17,6	-7,7			TEWERKSTELLING	
-5,3	+1,3	-21,9	-7,9	-5,0	+19,4	-5,7	-12,8	+13,6	+1,4	+2,9	-3,7	+13,0	+11,1	-14,7	+17,9			INVESTERINGEN	
-25,4	-37,6	-26,0	-43,4	-20,0	-22,6	-14,3	-46,8	-43,2	-47,2	-28,6	-37,0	-34,8	-40,7	-8,8	-7,7			WINSTMARGE	
Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q3 2026	Q4 2026			PROGNOSE	
-5,8	-10,6	-16,0	-19,5	-2,1	+10,2	-3,0	-15,3	-12,8	-4,4	+0,1	-12,4	+11,8	-21,1	-3,5	-11,6			POL - komende 3 maanden	
+5,0	-1,3	-10,0	-10,7	+0,0	+6,7	+14,3	+2,1	-9,1	+13,9	+22,9	-3,7	+30,4	-22,2	+14,7	-5,1			OMZET	
+0,9	-9,4	-8,3	-40,0	+0,0	+14,3	+7,7	+0,0	-18,5	+0,0	+15,0	-21,4	+20,0	-33,3	+0,0	+3,7			EXPORT	
-1,4	-4,4	-10,0	-2,7	+10,3	+30,0	+0,0	-6,4	+6,8	-2,8	+0,0	-3,7	+13,0	-7,7	-20,6	-33,3			TEWERKSTELLING	
-8,9	-3,2	-22,9	-13,3	-5,1	+13,3	-14,3	-23,4	-4,5	-2,8	-2,9	+7,4	+17,4	+7,7	-8,8	+12,8			INVESTERINGEN	
-24,6	-34,8	-28,6	-30,7	-15,4	-13,3	-22,9	-48,9	-38,6	-30,6	-34,3	-40,7	-21,7	-50,0	-2,9	-35,9			WINSTMARGE	

De cijfers bevestigen daarmee een brede verzwakking van het ondernemersvertrouwen. De grotere ondernemingen zijn niet langer de trekkers van het sentiment en kijken voor het vierde kwartaal uitgesproken negatief vooruit. Tegelijk blijven vooral de kleinste ondernemingen bijzonder kwetsbaar, met uitzondering van het actuele optimisme bij de groep van 5 tot 9 werknemers.